

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Marinbansen 82 14

DAGNY

TIDNING FÖR
SVENSKA
KVINNORÖRELSEN

UTGIFVEN GENOM FREDRIKA-BREMER-FÖRBUNDET AF FÖRENINGEN DAGNY

N:r 10. **Stockholm den 7 Mars 1912.** 5:e årg.

Prenumerationspris: 1/4 år.. kr. 4: 50 1/2 år.. kr. 2: 50 3/4 .. " 3: 50 1 .. " 1: 25 Lösnummer 10 öre. Prenumeration sker såväl i landsorten som i Stockholm å närmaste postanstalt eller bokhandel.	Redaktion: Mästersamuelsgatan 51, en tr. Telefoner: Allm. 63 53. Riks- 122 85. Utgifningstid hvarje torsdag.	Redaktör o. ansvarig utgivare: ELLEN KLEMAN. Mottagningstid: kl. 11-12. Sthlm 1912, F. Englund's Boktr.	Expedition och Annonsskontor: Mästersamuelsgatan 51, en tr. Post- och telegrafadress: DAGNY, Stockholm.	Annonspis: 15 öre per mm. Enkel spaltbredd 50 mm. Marginalannons under texten 15 mm:s höjd per gång 10: —. Rabatt: 5 ggr 5 %, 10 ggr 10 %, 20 ggr 20 %, 50 ggr 25 %. Annonns bör vara inlämnad senast måndag f. m.
---	--	--	--	--

En tysk kvinnokongress.

Några intryck och stämningar.

"Kvinnornas vecka" kan man med skäl kalla denna vecka i Berlin. Lördagen den 24 febr. öppnades den storartade utställningen "Die Frau in Haus und Beruf", som anordnats af den tyska Lyceumklubb och står under kejsarinnans höga beskydd, och på måndag afton öppnades den stora kvinnokongress, till hvilken de tyska kvinnornas nationalförbund utfärdat inbjudan och i hvilken icke mindre än 84 tyska kvinnoföreningar deltaga.

För den tyska kvinnorörelsen äro utan tvifvel bägge dessa händelser af stor betydelse, — "märkesstenar i den tyska kvinnans historia" — som det yttrades vid utställningens öppnande. För främlingar äro de ett tydligt vittnesbörd på de tyska kvinnornas förmåga, duglighet, målmedvetenhet och solidaritet och vidare för den aktade ställning som kvinnorörelsen numer intager i Tyskland. Det har länge rådt den meningen, åtminstone hemma hos oss, att de tyska kvinnorna voro efterblifna i jämförelse med de skandinaviska och anglosachsiska. Möjligt att så var förhållandet för ett eller par decennier sedan och att den moderna kvinnorörelsen kommit senare in i Tyskland, men väl dit inkommen har den i allmänhet råkat i goda händer, vuxit i kraft och inflytande och blifvit en makt i staten. Att kejsarinnan står som beskyddarinna för utställningen och är närvarande vid dess öppnande, att hon låter sig representeras af sina hofdamer vid kon-

gressens sammanträden förefaller kanske oss, demokratiska svenskor, mer likgiltigt, i Tyskland har det emellertid en stor betydelse. Och äfven vi måste känna oss imponerade af en kvinnokongress, vid hvars öppnande landets, hufvudstadens och universitetets högsta myndigheter äro officiellt representerade och att det är dessa representanter, som hälsa kongressen välkommen.

Kongressen öppnades såsom nämndes högtidligen på måndag afton, då en ståtlig "Begrüßungsabend" hölls i Zoologische Garten-restaurangens stora festlokal. Efter ett kort tal af Tyska Nationalförbundets och kongressens ordförande dr Gertrud Bäumer, lämnade hon ordet i tur och ordning till tyska riks- och preussiska statsregeringens representant, statsminister Delbrück, hufvudstaden Berlins representant borgmästare Reicke samt universitetets rektor prof. Lenz, och alla tre uttryckte sin sympati för kvinnornas sträfvanden och för kongressen, och det oaktadt dess program upptager äfven kvinnans politiska rösträtt.

Och bland de närvarande voro många herrar, och man både såg och hörde, på kraschaner och titlar, att de tillhörde de högt uppsatta i stat och stad. Hvad som också frapperade mig var den gemytlighet, älskvärdhet och brist på stelhet eller nedlåtenhet de lade i dagen i sitt sätt att umgås med damerna. Jag gjorde i

tysthet mina jämförelser, och jag måste erkänna, att de ej voro till de svenska herrarnes fördel, som sällan äro riktigt lyckade på kvinnosaksfester.

Jag nämnde fröken doktor Bäumer. För Dagnys lärarinnor är hon icke obekant, då hon deltog i det Internationella kvinnoförbundets möte i höstas i Stockholm. Hon var en af de utländska deltagare som allra mest slog an. Af hvad jag nu sett af henne, har min beundran betydligt ökat och jag kan inte nog lyckönska det Tyska Nationalförbundet till denna ordförande. Hon är ung, med ett distingeradt och behagligt utseende. Vidare är hon akademiskt bildad och har aflagt flere universitetsexamina, och litet hvar förstår hvilken betydelse universitetsbildningen har vid det offentliga uppträdandet. Hennes tankegång är alltid logisk — filosofi är hennes huvudämne —, och hon uttrycker sig med en klarhet, som visst inte alla filosofer kunna skryta af. Hon är dessutom ytterst slagfärdig, säger vanligen det rätta ordet i rätta ögonblicket. Då hon som ordförande leder förhandlingarna, har hon äfven den största församling i sin hand — det såg jag prof på vid kongressens första arbetsammansråd. Den stora salen var fylld till sista plats — minst 1,000 åhörare — men det rådde den största ordning och disciplin, och kom det ett par gånger till lifligare demonstrationer, behöfdes det blott en lätt ringning af henne i ordförandeklockan (här användes klocka i stället för klubba) och ordning och tystnad voro genast återställda. En annan gång, då hon ej själf satt som ordförande och församlingen något för demonstrativt lade i dagen sina känslor gent emot mindre populära åsikter, påminte hon i ett diskussionsinlägg om att kongressens ledning inbjudit äfven olika tänkande att deltaga i förhandlingarna och framlägga sina meningar och att det var föga artigt att ej låta dessa komma till sin rätt. Denna lilla admonition gaf hon på det älskvärda sätt, som är henne eget och som så väl uttryckes i det latinska ordet: "fortiter in re, suaviter in modo".

Det var under onsdagens diskussion om samundervisning, som denna lilla episod inträffade. Det var förvånande att höra huru lifliga sympatierna i Tyskland tyckas vara för samundervisning. Oaktadt de tyska kvinnorna, som jag nyss framhöll, gått så hastigt och duktigt framåt i sin rörelse, känner man dock litet emellanåt att kvinnorörelsen är jämförelsevis ung hos dem och att de i många frågor har en viss ungdomlig uppfattning — en uppfattning, som äfven rådde hos oss för ett par decennier sedan, men som sedan ändrat sig. Detta slog mig särskildt i diskussionen om samundervisningen. Precis som hos oss, då denna fråga först kom på dagordningen, anser man att frågan kan lösas blott genom att gosskolorna utan vidare öppnas för flickorna, och i flere af de tyska förbundsstaterna har detta verkligen skett, dock ej i Preussen. Det råder nu en stark rörelse för att få till regel hvad som hittills är undantag. I diskussionen framdrogos de vanliga skälen för och emot, hvilka jag så väl kände igen från diskussionerna där hemma. Dock förekommo några speciellt tyska skäl, så bl. a. att ungdomen behöfver vara absolutistisk för att icke sam-

undervisningen skulle medföra sedliga faror. I Tyskland besöka redan gymnasisterna bierkneiper, och det gjorde dem icke lämpliga som skolkamrater till de unga flickorna. Nå, detta yttrande eröfrade en applåd, men i allmänhet lälde just icke församlingen någon anmärkning mot samundervisningen, och t. o. m. då en kvinnlig medicine doktor refererade några direkta erfarenheter blefvo dessa ganska onådigt mottagna.

Under denna diskussion uppträdde äfven ett par utländska talarinnor — kongressen är rent tysk så detta var ett undantag. Det var professor Florence Keys från Vassar College i Förenta staterna, (hon talade äfven i Stockholm på det Internationella kvinnoförbundets möte), och fru Ilmi Hallsten från Finland, lärarinna vid en skola i Helsingfors. De bägge damerna redogjorde för en mängd med frågan sammanhängande förhållanden i deras respektive hemland, där ju samundervisningen är ganska allmänt genomförd och i regel gifvit goda resultat. Deras anförande väckte stort intresse.

Apropå utländskor på kongressen äro de ganska lätt räknade. Det Tyska Nationalförbundet har utsändt inbjudningar till Nationalförbunden i andra länder att låta sig representeras vid kongressen, och några ha äfven sändt delegerade. Bland dessa märkas i främsta rummet det österrikiska förbundets ordförande frau Marianne Hainisch, som äfven är andra vice ordförande i Intern. kvinnoförbundet. Det Svenska Nationalförbundet representeras af sin ena vice ordförande, undertecknad, det holländska af sin ordförande fröken Baelde. Hon, liksom österrikiskan frau Daisy Minor, som också är här, bevistade fjolårets bägge kvinnokongresser i Stockholm. Vidare är Ungern representeradt af den från rösträttskongressen kända Rosika Schwimmer.

Äfven bland tyskorna träffar man flera som voro med vid de bägge Stockholmsmötena. Så, utom Gertrud Bäumer, frau Minna Cauer, fräulein Helene Lange, doktor Alice Salomon, fräulein Paula Müller, fräulein Pappenheim, frau Marie Stritt, och alla ha vänligt hälsat den svenska delegerade och yttrat många erkännande ord om sitt besök i Stockholm.

Två af de nämnda damerna hade jag tillfälle höra på det första kvällsmötet. Vid dessa möten höllos föredrag (utan diskussion) af ett par af kongressens mest framstående talarinnor om någon af kvinnofrågans djupare problem. Vid det nämnda mötet var det frau Marie Stritt och fräulein Helene Lange, som talade om kvinnofrågans betydelse för de arbetande kvinnorna (arbetande naturligtvis taget i sin vidsträcktare bemärkelse). De bägge talarinnorna framhöllo huru många af de arbetande kvinnorna ej insågo af hvilken betydelse kvinnorörelsen är och varit för dem. "Kom så en ny farao, som ingenting visste om Josef", med dessa ord, tillämpade på den yngre generationens förhållande till pioniererna, inledde Helene Lange sitt föredrag. Det var rörande att höra henne, pionieren, förklara, att någon tacksamhet behöfde icke kvinnorörelsen, däremot borde man sörja för att den alltjämt hölls ung, att den genom de arbetande kvinnornas fackkunskap alltjämt vann större

klarhet och precision och ur de gemensamma idéernas skattkammare vann allt större värme och spänstighet.

Förmiddagsmötena, som pågå från kl. half 10—2 med föredrag och diskussion, äro ägnade åt mer praktiska och på dagordningen stående frågor. Jag har redan nämnt frågan om samundervisningen. Kvinnornas ställning inom olika yrken och arbetsområden upptog två andra sammanträden, hvarjämte ett, det allra första, var ägnadt åt den husliga ekonomien och kvinnofrågan. Alla dessa frågor belysts dessutom genom utställningen, på hvilken äfven anordnats föreläsningar af de respektive afdelningarna.

Jag hoppas, att i en följande artikel närmare få ingå på några af dessa frågor och äfven då få tillfälle att litet tala om den storartade utställningen.

Maria Cederschiöld.

Stadsfullmäktigevalen i Stockholm.

I denna vecka börjar stadsfullmäktigevalen i Stockholm. Tredje kretsen är den som först skrider till val, fredagen den 8. Den enda kvinnliga kandidat, som i denna krets är uppställd, syster Bertha Wellin (moderat), torde med all sannolikhet gå in, då hon är placerad på säkerställd plats.

Fjärde kretsen väljer lördagen den 9. Här ha vi fröken Gertrud Månsson (socialdemokrat), som står under omval. Äfven hennes val torde vara tryggadt. På suppleantplatsen står fröken Maria Aspmann.

Femte kretsen går till val onsdagen den 13. Här står dr Karolina Widerström på första plats på de frisinnades lista, redaktören, fröken Stina Quint på femte plats på de moderatas, hvarför intet tvifvel förefinnes att icke båda gå in. Dr Anna Ahlström (moderat) står här under strecket.

Sjätte kretsen väljer fredagen den 15. Här är lärarinnan fröken Ida Johansson ställd på andra plats.

Första kretsen går till val lördagen den 16. I denna krets är ingen kvinnlig kandidat uppställd.

Andra kretsen väljer sist af alla, onsdagen den 20. Här är fröken Gertrud Klintberg uppställd af de frisinnade men platsen, när detta skrives, ännu icke bestämd.

Det är att hoppas och förmoda, att alla kommunalt röstberättigade kvinnor i Stockholm, i den mån det är dem möjligt, deltaga i valen. Ej endast af intresse att stödja de kvinnliga kandidaterna, ehuru detta naturligt nog måste ligga dem mycket nära om hjärtat, utan på grund af det vidgade allmänna intresse för samhällets angelägenheter, som öfver allt glädjande nog slår en till mötes från kvinnornas eget läger.

Från världens rösträttsfält.

I en af Förenta staternas tidningar läses detta visserligen alltför optimistiska men dock för oss kvinnor rätt uppmuntrande yttrande:

”Den kvinnliga rösträtts sak har fullkomligt slagit igenom i Sverige. Och medgifvandet (red. menar förmodligen bebådandet i trontalet af den kungl. propositionen) har gjorts i ovanligt storslagen form. Sveriges kvinnor få icke allenast rösta på medlemmar af the National Parliament, utan äro äfven själfva valbara därtill. Detta markerar ett stort framsteg för saken i Europa, och antagandet af kvinnans politiska rösträtt hos en så framstående nation som den svenska måste mycket uppmuntra dess förespråkare i andra länder.”

Och äfven om den svenska nationen i sin helhet icke skulle vara så beredd att genast antaga K. P. R., som den amerikanske mannen tror, är berömmet likvisst glädjande, ty det visar hvad som ute i världen från — som vi kvinnor finna omdömesgillt håll — väntas af Sverige. Och visst är, att när en gång våra inre nationella förbunds- och partistrider slumra i volymer af Sveriges Inre Historia, skall den kungl. propositionen om K. P. R. år 1912 räknas till heder för konung Gustaf V och hans framsynta, modiga rådgifvare utaf alla dem, som beakta kvinnorörelsen, den rörelse, som åsyftar halfva mänsklighetens speciella intressen och hela mänsklighetens väl.

Rundt omkring i kvinnornas tidningar har det svenska trontalet år 1912 framhållits och prisats, och det är särskildt glädjande att erfara hur varmt svensk-amerikanska män och kvinnor uttalat sig om vår sak. Det synes att äfven de, som fått hem och bofasthet i ett nytt fädernesland, med deltagande och medkänsla omfatta utvecklingen i det gamla, och vi kunna blott önska, att de som äro fästa i sitt nya hemland måtte trivas och ha det bra där, och att de, som tveka att lämna det gamla men dragas till det nya i förhoppning om lyckomöjligheter, som kanske ej bereds här hemma, måtte få erfara hur vårt land blir sådant att här beredes trefnad och goda hem åt alla.

Mrs Amanda L. Peterson, ledarinna af den svensktalande befolkningen i Worcester, Massachusetts, sade på tal om riksdagens uppmuntrande hållning. ”Detta innebär en stor moralisk seger för Sverige, och det gläder oss att Sveriges kvinnor faktiskt erhålla sin rösträtt före Amerikas. Det visar att Sverige har det största förtroende för och tillit till sina kvinnor, och man kan också vara förvissad om att kvinnorna skola stödja alla reformer med moralisk innebörd. Äfven bör det ha inflytande på andra länder och skall, som vi hoppas, förmå dessa att fortare bevilja sina kvinnor samma privilegier som kvinnorna i Sverige snart få.”

Och i en enquête, som en tidning anställt i en större stad, där många svenskar finnas, ha alla de svenskfödda prästerna varit eniga i den uppfattningen, att kvinnornas politiska frigörelse skulle vara af fördel för Sve-

— n.

**Det billigaste - - -
är stundom det bästa.**

Affärsmän förskaffa sig emellanåt stora inkomster genom reklam för varor, som säljas till högt pris.

För konsumenter är det fördelaktigare att betala 70 öre för en flaska Salubrin och själf utspäda det, än att betala samma eller högre pris för en efter-apning, som af tillverkaren rekommenderas för en del af de ändamål, för hvilka Salubrin befunnits verksamt. Därjämte är Salubrin giftfritt och användes med framgång för en del ändamål, för hvilka med gifter uppblandade efter-apningar äro odugliga eller mindre lämpliga. Partilager hos Geijer & C:o, Sthlm.

rige, och alla voro de glada att segern syntes nära att hemföras.

Reverend John Gullans ansåg, att i ett land som Sverige skulle man bäst kunna bedöma den kvinnliga rösträttens verkningar. Nu för tiden äro kvinnor rätt väl inne i politiska förhållanden. "Min hustru röstade i Washington", tillade han med ett skämt af samma art, som nyligen förekom i vår Första kammare, "och på samma kandidater som jag, hvilket jag ansåg förståndigt och rekommenderande för kvinnans politiska rösträtt." Och med större allvar säger han, att Sveriges kvinnor i hans tanke komma att arbeta för att höja landet i politiskt och moraliskt afseende. "Den (P. R.) skall i viss mån motverka de ytterlighetspartier åt båda håll, som nu vinna terräng. Och den skall bidra till en lösning af alkoholfrågan."

Till samma resultat i afseende på nykterhetsfrågan och kvinnornas förhållande till alla moraliska reformer komma yttranden af ännu tvenne präster. Den ene, reverend Olof P. Peterson, tillägger, att "kvinnor stå i allmänhet på den rätta sidan af alla de stora frågor som röra hemmet, kyrkan och nationen", och den andre, reverend Frans A. Engstrand, ansåg, att "tiden tydligen nu var inne för Sveriges kvinnor att erhålla lika rättigheter med dess män i nationens angelägenheter". Den som yttrat sig sist i enqueteen, reverend Jonas P. Zettervall, uttalade sin förhoppning, att "riksdagen måtte vara gynnsamt stämd för kvinnornas politiska frigörelse. Den skall göra landet godt och ställa mångahanda ting på redigare fötter. Konungen har handlat som en klok regent, och hans ställning till denna viktiga fråga bör framkalla stor tillfredsställelse bland suffragisterna i hela världen."

Under sista veckan afhandlades på konferensen i Washington frågan om ett "Barnens departement", som skulle ha till uppgift att samla och sprida upplysning om allt som hör till barnens välfärd.

"Under sju år", säger *Woman's Journal*, "ha kvinnor och sociologer sökt att få ett 'Barnens departement' till stånd. Det långa dröjsmålet härmed och försöken att motarbeta och förhala dess antagande är ett slående bevis på nödvändigheten af rösträtt för kvinnor."

Och *Journal of Education*, som omtalar ett föregående, strandadt försök att åstadkomma ett "Barnens departement", citerar på samma gång en uppgift af åkerbruksdepartementets sekreterare, att han till sitt förfogande har 3,000 experter att skicka till de åkerbrukare, som begära råd och hjälp. *Journal of Education* satiriserar förhållandet och anför ett uttalande af en kvinna i Nevada, hvars man uppföder grisar, under det att hon försöker uppföda en gosse.

Om en af hennes mans grisar icke vill trivas behöfver han blott skriva till regeringen, och den skickar honom en massa föreskrifter om bästa sättet att uppföda grisar. Regeringen skriver långa bref till honom om hans grisar, och om grisen ändå vantrifs, skickar regeringen en förstklassig expert att studera grisens befinnande. Hon säger vidare, att då hennes gosses befinnande

bekymrar henne, som det ofta gör, och hon icke vet hvad hon skall taga sig till med honom mera än hennes man vet hvad han skall taga sig till med sina grisar, har icke regeringen en enda bok eller ströskrift att skicka henne, den aflönar ingen specialist, till hvilken hon kan skriva om sin gosses krämpor, ingen expert att sända till henne för att studera gossens välfärd. Och hon slutar med det påståendet, att det möjligen kan vara lika betänkligt för henne och hennes gosse, om denne skulle utvecklas till en fysiskt och psykiskt undermålig individ, som om hennes man miste en del af sina grisar.

Ellen Wester

Riksdagen.

I en sistlidne lördag afgifven k. proposition föreslås att lönen för två kvinnliga biträden i väg- och vattenbyggnadsstyrelsen höjes från 600 till 900 kr. och tjänstgöringspengarna från 450 till 550 kr., för tre andra biträden från 600 kr. lön till 700 kr., medan tjänstgöringspengarna här sänkas från 450 till 350 kr.

Från utlandet.

I Schweiz ha nyligen åtskilliga lagar genomförts till förbättrande af kvinnans ställning.

En kvinna är nu ensam förmyndare för sina barn om mannen aflider. Äktenskapsskillnad kan begäras på samma villkor för kvinna som för man. Och om mannen plägar förlösa sin arbetsförtjänst, kan hustrun begära, att den delvis direkt skall utbetalas till henne.

En million amerikanska kvinnor äga lika rösträtt med männen vid presidentvalet nästkommande november.

Det är en tredjedel af de världens kvinnor, som äga P. R.

Från den nya republiken i Kina skrives att undervisningsministern utfärdat ett påbud, hvarigenom det tillkännagifves att såväl gossar som flickor under tio år hädanefter komma att få fri skolgång. Högre utbildningsanstalter för män och kvinnor skola med det snaraste inrättas.

Ett större antal unga kvinnor från en skola i norra Kina studera för närvarande militärisk taktik och målskjutning i Shanghai, i afsikt att fäkta under den republikanska flaggan.

Mrs Oliver H. P. Belmont, ledaren af rösträttsrörelsen inom New Yorks societet, ämnar starta en daglig kvinnotidning, emedan, som hon förklarar, "kvinnornas arbete ej nog beaktas i den existerande pressen". Tidningen kommer att skötas uteslutande af kvinnor.

H. M. Drottningens Hofleveratör

J. F. Holtz

Brunkebergstorg 5

St. Nygat. 35 - - - Sturegat. 8

Stockholms Specialaffär

■ för **GARNERINGSARTIKLAR**

Ständigt nyheter

Ina Almén

1905—1911.

Så stod det på pärmen till den adress, hvilken lördagen den 2 mars öfverlämnades till fröken Ina Almén som en yttre gård af erkännande och tacksamhet för hvad hon under den tidrymd som de två årtalen omfatta varit och gjort för Svenska Hem. Det behöfs ej i Dagny en rekapitulering däraf, hennes arbetsinsats och den ståtliga gärning hon såsom direktis för Svenska Hem utfört måste vara känd för tidningens läsare, icke endast genom den artikel som år 1910 i serien "Banbryterskor" handlade om henne utan äfven på grund af personlig bekantskap med institutionen Svenska Hem — ty vi kunna väl antaga att alla Dagnys prenumeranter äro medlemmar af denna kvinnornas egen kooperativa förening! Det är, som sagdt, därför icke nödvändigt att dröja vid detaljerna af det storartade arbete fröken Almén utfört, vid den energi och uthållighet hon gifvit prof på, då hon under de mest ogynnsamma yttre omständigheter fört Svenska Hem fram till den lugna och jämna utveckling, som man i dag som är anser sig kunna se fram emot. Men nu, när hon lämnar sin direktisplats, känns det som ett oafvisligt behof att i Dagnys spalter — samtidigt med omnämmandet af den hyllningsgård hon för några dagar sedan varit föremål för — få uttala ett tack till fröken Almén för att hon genom sin förmåga och energi jäfvat ofta hörda påståenden om den kvinnliga arbetsprestationens underlägsenhet, kvinnornas bristande organisationsförmåga och ringa chefsduglighet.

Säkerligen var det också något af detta, som vid sidan af det direkta erkännandet af hvad Ina Almén praktiskt taget utträttat för Svenska Hem, fick sitt uttryck i uppvaktningen den 2 mars, då till henne öfverlämnades resultatet af en insamling, som af en del damer i hufvudstaden anordnats bland Svenska Hems medlemmar.

Det var ett 20-tal damer, som infunnit sig i fröken Alméns vackra hem vid Karlavägen, och det var professorskan Hedvig Santesson som i några varma enkla ord talade om huru det hela kommit till stånd, huru man, på något sätt som skulle hugfästa minnet af hennes verksamhet för Svenska Hem, ville tacka fröken Almén. Fru Santesson nämnde om huru från alla delar af landet, uppe från Arvidsjaur ned till Öland, från Skåne och Västkusten, bidrag strömmat in till den grundplåt man nu ville gifva henne till en fond, öfver hvilkens användande hon själf skulle bestämman men som skulle kunna hjälpa henne att realisera ett önskningsmål, som man visste hon haft — att göra något för personalen inom Svenska Hem.

Fru Santesson öfverräckte därpå en vackert bunden adress, textad af fröken Anna Ankarcrona, med en af grevinnan Eva Sparre konstnärligt utförd pärm.

Adressens lydelse: "Att vid Föreningen Svenska

Hem varaktigt binda minnet af Ina Almén åstunda föreningsmedlemmarna, som hysa tacksamhet och beundran för hennes gärning. — Glad samverkan bragte medlen. — Hennes egen klokhet och godhet bestämde sätet", uttryckte i kort sammanfattning hvad fru Santesson nyss yttrat, och den bilagda postanvisningen på 2,300 kr. var resultatet af insamlingen.

Glad — och kanske ej så litet rörd — tackade fröken Almén för hyllningsgård, som var henne dubbelt så kär, därför att hon nu skulle kunna tänka på att realisera sin älsklingsplan — att bereda hvila och rekreation åt tillfrisknande patienter bland Svenska Hems personal; direkta sjukunderstöd och resestipendier funnes redan möjligheter för på annat sätt.

De närvarande hade intet att invända häremot, men ett villkor ställdes — att fonden skulle bära namnet "Ina Alméns fond".

"Detta är en vacker afslutning på mitt arbete, hvilken gör mig lycklig", yttrade fröken Almén senare enskildt.

För dem, som ordnat med insamlingen, och de många, som deltagit i den, måste det äfven kännas som en lycka att på detta sätt i yttre måtto fått visa fröken Almén sin tacksamhet.

Själf står fröken Almén redan midt uppe i nytt kräfvande och ansvarsfullt arbete, där hennes förmåga och krafter få göra sig gällande.

Ellen Kleman.

Insänd litteratur.

Hugo Gebers förlag, Stockholm: **Religion och historia i den evangeliska kristendomen.** Olaus-Petri-föreläsningar hållna vid Uppsala universitet af Wilhelm Herrmann. Öfvers. från författarens manuskript af *Sigrid von Engeström*.

Wahlström & Widstrand, Stockholm: **Konserveringsbok.** Handledning vid trädgårdsprodukternas och skogsbärens ändamålsenliga tillvaratagande. För de svenska hemmen. Utarbetad af *Gustaf Lind* och *John Gréen*. Billighetsupplaga.

Albert Bonniers förlag, Stockholm: Populärvetenskapliga afhandlingar 35. **Fattigdom och rikedom.** Föredrag i studentföreningen Verdandi den 25 oktober 1911. Af *I. Flodström*. — **Fränder och främlingar.** Ett häfte lyriska öfversättningar. Af *Anders Österling*. — **Nisse.** En berättelse om ett människobarn. Af *Ludvig Lindberg*. — **Thalja.** Af *Bernt Lie*. Bem. öfvers. — **Hela Stockholm.** Af *Beyron Carlsson*. Häft. 12 o. 13.

En ny prenumerant

skaffad af *hvar och en* af
tidningens nuvarande prenumeranter
fördubblar med ens upplagan.

Käthe Schirmachers uppgörelse.

I somras fick jag under ett par knappa timmars samvaro studera doktor Käthe Schirmacher, hvars namn jag hade behållit i sikte alltsedan jag i de fjärran Uppsalaåren njöt hennes fångslande skildringar ur Zürichs studentlif.

Jag fann henne inte lättfattlig och allt annat än tillgänglig. Midt i ett litet sällskap, konverserande på tre eller fyra tungomål, som det brukades i Stockholm dessa internationella junidagar, satt hon afskild inom en ring af tystnad — en lefvande och eggande tystnad, som blandade ännu ett språk i förbistringen.

Talade hon, så ljöd den låga, mjuka, snabba stämman bara som en ny modulation af denna musikaliska tystnad. Ofta var det en fråga hon med en plötslig vändning på hufvudet kastade ut, en kort och precis fråga, som ovillkorligen befallde ett prompt upplysande svar (hvilket vi svenskar så ogärna afge, utom i vredesmod). Hon önskade veta hvad Olive Schreiners "Kvinnan och arbetet", som händelsevis låg framme, hade för betydelse, och då den prisades som "hinreissend geschrieben", kom det afböjande: "Hinreissend?? Ich verlange Tatsachen." — "Es sind auch Tatsachen drin", skyndade jag att urskulda, slagen och förtrollad af denna obarmhärtiga saktighet, som klang likt en lyrisk bikt.

Näväl, ett ordbyte som det ofvan berättade skulle med fullkomlig tillämplighet kunna föras om Käthe Schirmachers nyaste bok, utkommen denna vinter, — *Das Rätsel: Weib. Eine Abrechnung* (Weimar, Alexander Duncker). Full af fakta är den, men vid första anblicken har man icke öga för annat än det skick, i hvilket de presentera sig: hvirflade kring i rymden af en mäktigt brakande explosion. Ovarnad behöfver ingen råka in i dessa farligheter, ty redan framför titelbladet viftas de räddhågade bort med en röd flagga: "Dies ist ein Buch der Tränen und des Zorns." Eld borde där stått i stället för tårar.

Ur hvilka förutsättningar har detta katastrofala utbrott flammats upp? Ungefär så här, tänker jag mig. Man har vikt sitt lif åt en idé, tagit på sig den tyngsta uppgift som seklerna samlat ihop — låt oss kalla den mänsklighetens humanisering, ringare namn förslår inte —; med all sin kunskap, tankekraft och arbetsmöda har man troget dagsverket för ett oskönjbart mål och klokt pressat ihop sina fordringar efter stundens fattiga möjligheter. Man har underkastat sig de siffertorraste detaljstudier, författat historiker, kritiker, utredningar, upplyst och agiterat på lokalmö-

ten och världskongresser, man har på det redligaste fyllt sin plats i den praktiska organisationens led.

Under denna hårda fälttjänst har man samkat icke segerminnen men brännande sår, härdadt trots och bitter visdom, som smider nya vapen. Och så en vacker dag, då man står på en ensam höjd och överblickar valplatsen, kommer ingifvelsen, att nu kan man kosta på sig en vederkvickelse, nu har man rätt att företa en expedition på egen hand utanför reglerna, nu är tiden att släppa dämonerna lösa:

Ich bin des trocken Tons nun satt . . .

Blott ur denna skönt hänsynslösa stämning utspringer ett dåd som Käthe Schirmachers sällsamma lilla aforismbok. Den är inte skapad att genomplöjas med diskuterande pröfning af sats för sats och snusfönuftiga blyertsmärken i marginalen. Läsaren bör äga nog intellektuell frihet och själsgehör för att först och främst fatta den som en diktcykel, en inspirerad storm af melodier och bilder.

I detta starka extrakt af en bepröfvad lifskämpes erfarenhet finns icke rum för menlösa ingredienser. Tålmodet har brustit men ingalunda humöret, af smärta och harm blandas till en dristig och bisarr galghumor, som sätter sin friska, mustigt beska smak på sanningar och fakta, hvilka den officiella föreläsningstilen brukar ge en att svälja som slätvälling. Käthe Schirmacher arbetar här alltigenom med paradoxens perspektiviska förkortning, karikatyrens förtydligande vränglinjer och anekdotens understrukna symbolik.

Ur dessa brutna och fantastiska former utläsas de klara grundlinjerna af en världsbild, som bara en mycket modig, en mycket lifskunnig har den olycksalliga förmånen att varsebli. Det är själfva den nakna strukturen af vår samhällliga tillvaro, utan de höljen, sirater och försonande omständigheter, som med sitt vänliga, smickrande bedrägeri lura släktets flertal att afstå från nogare undersökningar.

Samma bild, utförd i helt annat manér, med pedagogisk omständlighet, har Käthe Schirmacher tecknat i en tidigare bok, "Moderne Jugend", den yppersta lifsresehandbok för ungdom af bägge könen. Genom den får man rätt bekräftadt hvilken sociologisk auktoritet och högt utbildad mänskotyp det är som schockerar med det gnistrande brakets af yttersta dom i "Das Rätsel: Weib".

K. J.

Annonsera i Dagny!

Litteratur.

Oscar Patrick Sturzen-Becker (Orvar Odd). Af *Ragnar Sturzen-Becker*. I. 1811—1857. P. A. Norstedt & Söner. Stockholm 1911.

Orvar Odd är väl längesedan litteraturhistoriskt hallstämplad som vår förste kåsör och essayförfattare i modernare mening, en bland de mest betydande skaparna af vår nyare journalistik. Och ännu läser man med stort nöje hans "Grupper och personnager", ursprungligen tillkomna som föreläsningar i svensk litteratur för en dansk publik, hvarigenom både deras ytlighet och deras esprit delvis förklaras. Som skald och politiker är Orvar Odd nu mindre känd, fast Cecilia Bååth-Holmberg för länge sedan placerat in honom bland "Frihetens sångarätt" tillsammans med vännerna Nybom, Talis Qualis och Beppo. Och det må väl sägas, att politiken hos Orvar Odd har ätit ut skalden en smula. Det är på sina ställen mera journalistik och liberalism med i de verser, som citeras i memoarerna, än verklig poesi, om man också måste erkänna, att deras kärftva nykterhet är för nutiden vida mera tilltalande än den tomma klingklangen i Nyboms Tegnér-imitation.

Orvar Odd som politiker är den förut relativt okända bild, som memoarerna nu ge oss. Om man undantar hvad Emil Hildebrand säger därom i "Sveriges historia intill 19:de seklet", har föga af hans skandinavistiska agitation förut varit känd, och det är med stort intresse man här inhämtar närmare meddelanden därom, mest bestående i bref växlade mellan Sturzen-Becker och den ifrige danske skandinav Hauch. En svensk journalist, som har så starkt intresse för en sammanslutning mellan de nordiska länderna, att han på 40-talet flyttar öfver till Köpenhamn för att vara händelserna närmare och slutligen slår sig ned i Helsingborg och där grundlägger en tidning med skandinavismen som förnämsta tema — det torde vara en mindre vanlig företeelse. För dem, som arbeta för kvinnans rösträtt, kan det för öfrigt ha sitt intresse, att denna tidning var Öresundsposten, som efter Sturzen-Becker övertogs af F. T. Borg, den förste motionären i denna sak.

Särskildt intressanta äro Sturzen-Beckers skildringar af sin underhandling rörande den skandinaviska frågan med prins Napoleon, parisarnas "Plon-Plon", och hans anteckningar från sin beröring med det då så djupt sjunkna danska hofvet och den småsinta danska regeringen, delvis behärskad af grefvinnan Danner, alias Luise Rasmussen, konung Fredrik VII:s älskarinna och slutliga gemål. Man får här, för att tala med Sturzen-Becker, endast till "toppmål" bevisadt hvad man för öfrigt visste förut, att skandinavismen kanske åren 1856—57 hade kunnat bli en politisk verklighet, därest ledarpersonligheter hade funnits. — Men sådana funnos hvarken i Sverige eller Danmark, och all journalistisk välmening på ömse sidor om Sundet kunde ej trolla fram dem, när de behöfdes.

Af Sturzen-Becker som privatman ger oss boken inte något starkare intryck, annat än bekräftelsen på hvad som framgår ur hans skrifter. Entusiasmen och rättframheten framträda starkt liksom de lysa oss till mötes ur porträtterna, där den sinnliga munnen och den ärliga blicken båda tala sitt tydliga språk. Läsaren behöfver icke de understrykningar sonsonen i förklarlig pietet stundom serverar oss.

För öfrigt ger oss den sammanbindande texten osökt det intrycket, att stilkänslan icke tycks ha gått i arf till utgifvaren. Man förvånas helt enkelt öfver att en författare kan göra sig skyldig till så påfallande otympligheter. I det hela verkar boken materialsamling mer än memoarer, och någon helhetsbild ger den knappast vare sig af tiden eller föremålet. Men som den nu är, kunna vi dock vara utgifvaren tacksamma för att han gett vår därvidlag så fattiga svenska litteratur en ny samling "life and letters".

Lydia Wahlström.

Notiser.

En rösträttsdag. För att i samband med den kungliga propositionens om rösträtt för kvinnor framlämnande i riksdagen gifva ett kraftigt uttryck åt kvinnornas fordran på medborgerliga rättigheter planerar Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt en demonstration öfver hela landet på dag, som längre fram kommer att bestämmas. Meningen vore att alla lokalföreningar af L. K. P. R. skulle söka att i samband med andra kvinnoföreningar, såsom Fredrika Bremer-Förbundet, Hvita bandet, K. F. U. K., Socialdemokratiska kvinnoklubbar och fackförbund, anordna stora offentliga möten, vid hvilka såväl manliga som kvinnliga talare skola uppträda. Mötena skola gifvas en festlig prägel så vidt möjligt är. Uppläsning eller sång af Sigrid Leijonhufvuds ståtliga kantat vid Internationella rösträttskongressen, af K. G. Ossian-Nilsons rösträttsdikt föreslås exempelvis. En gemensam resolution kommer att framläggas för de olika mötena.

"Rösträtt. för kvinnor". Under detta namn har första numret af L. K. P. R:s bebadade 14-dagarspublikation utkommit.

Dr Kristine Bonnevie professor vid Kristiania universitet? Matematisk-naturvetenskapliga fakulteten vid Kristiania universitet har framkommit med förslag om upprättandet af en extraordinarie professur i zoologi för konservatorn vid zoologiska laboratoriet därstädes fil. dr Kristine Bonnevie. Förslaget har tillstyrkts af universitetskollegiet.

Kyrkodepartementet, under hvilket universitetet sorterar, har emellertid icke ansett sig kunna upptaga frågan om anslag för detta ändamål på innevarande års budgetförslag. Den stortingskommitté (utskott), som har att behandla dessa ärenden, har icke dess mindre i dagarna med 6 röster mot 3 uttalat sig för att professuren för dr Bonnevie skall komma till stånd.

När frågan kommer upp till behandling i stortinget vet man ännu ej.

Från allmänheten.

Öppet bref

till

Fröken Stina Quint Dr Inez Laurell
Fru Lilly Hellström Dr Malin Wester-Hallberg

Styrelsemedlemmar i Stockholms F. K. P. R.

Många medlemmar i Stockholmsföreningen hafva med förvåning sett Edra namn bland inbjudarna till kvinnornas försvarsmöte i Musikaliska Akademien den 25 febr. Hur är det möjligt att Ni, på samma gång Ni med glädje hälsa den kungl. proposition om rösträtt och valbarhet för kvinnor, som skall framläggas af det Staaffska ministeriet, kunna vara med om en opinionsyttring, som ju ytterst är riktad mot den sittande regeringen; eller är denna Eder manifestation liktydig med att Ni utgått ur Stockholmsföreningen?

Medlem i Stockholms F. K. P. R.

Med anledning af ofvanstående öppna bref, som Dagnys redaktion satt oss i tillfälle att taga del af, bedja vi få göra följande erinran: Hur kan ett möte, utlyst för att bland hufvudstadens kvinnor ur alla befolkningslager väcka intresse och offervillighet för vårt försvar, tolkas som en opinionsyttring mot en regering, som satt på sitt program att göra försvarsfrågan i vidaste mening populär?

Och hvad har väl vår upplåtning i försvarsfrågan — som ju dessutom är af den vitala betydelse för vårt land, att den bör stå öfver alla partistrider — att göra med vårt medlemskap i F. K. P. R., då L. K. P. R. ju vill vara neutral gent emot alla partier och i alla politiska frågor utom just vår rösträttsfråga?

Stockholm den 3 mars 1912.

Stina Quint Inez Laurell
Lilly Hellström Malin Wester-Hallberg.

Föreningsmeddelanden.

Fredrika-Bremer-Förbundets Helsingborgskrets höll sitt årsmöte den 9 febr. Därvid omvaldes den förutvarande styrelsen, med undantag af fröken G. Holst, som undanbedt sig återval, och i hennes ställe invaldes fru Nanny Holmstrand. Revisorer och kretsrepresentanter omvaldes likaså. I ett meddelande från Centralstyrelsen fastställdes, tiden för kretsmötet till den 14 och 15 juni och skall detta som bekant äga rum i Helsingborg. Ett intressant föredrag, åtföljdt af vackra skioptikonbilder hölls därpå af fröken Maria Collin från Lund med ämne "Ur textilkonstens historia". Efter föredraget förevisades en utställning af handarbetade föremål från "våra far- och mormödrars tid". Den vackra utställningen, som omfattade handarbeten af många olika slag, rönt det lifligaste intresse.

Fredrika-Bremer-Förbundskretsen Malmö med omnejd hade den 28 februari årsmöte i Malmö.

Sedan ordföranden, fru Anna Söderström, öppnat mötet, föredrogs års- och revisionsberättelserna. Kretsens styrelse har under året utgjorts af fru Anna Söderström,

ordförande, rektor P. Isberg, v. ordf., fru Elisabeth Quensel, kassaförvaltare, fru Paula Callmer, fröken Anna Eurenus, fru Tilly Hallgren, fru Lina Gren-Nilsson, fru Clasine Winge, fröken Anna Nilsson, fröken Gunny Nelson, kamrer L. Kleberg och pastor Aug. Wirén. I stället för kamrer Kleberg och fröken Nelson, som undanbedt sig återval, samt pastor Wirén, som afflyttat från staden, valdes till styrelsemedlemmar fröken Uddenberg, fru Selmer och arkitekt Arwidius. Till representant vid förbundsmötet i Helsingborg i juni valdes ordföranden med fröken Anna Nilsson som suppleant.

Förbundskretsens räkenskaper balansera på kr. 1,361:36. Behållningen till år 1912 uppgår till kr. 247:42. Revisorer hafva varit härads höfding Hommerberg och fröken Barkman. Till revisorer för nästa år valdes fröken Barkman och fröken Billing med lektor Rosén och fröken Dahlberg som suppleanter. Styrelsen beviljades ansvarsfrihet.

Sedan de egentliga föreningsärendena behandlats, höll gymnastiklärarinnan fröken M. Kärrberg föredrag om "Våra skolflickors gymnastik". Föredraget, hvartill intresserade personer inbjudits, efterföljdes af diskussion och en synnerligen vacker uppvisning af gymnastik och danslekar. Mötet beslöt hemställa till stadens skolläkare att utdela ett upprop i hemmen och skolorna, hvari betydelsen af gymnastiken, af dess utförande i lämplig dräkt m. m. framhålles.

Fredrika-Bremer-Förbundets Linköpingskrets hade årsmöte den 28 februari.

Redogörelse lämnades för det gångna årets verksamhet af ordföranden. Under senare delen af året hade förberedande åtgärder vidtagits för att öka beloppet af Östergötlands läns stipendiefond. För öfrigt hade verksamheten varit densamma som från förbundets bildande, klubbarbete för arbetande unga flickor, hvilket arbete af dem omfattats med stort intresse. —

Styrelseval förrättades, och omvaldes den afgående styrelsen, hvilken således utgöres af grevinnan A. Douglas, fröken A. Arwedson, friherrinnan L. Palmquist, fru Tollén, fru A. Holmer, öfverstinnan E. Blomstedt, fröken J. Wallerstedt. Öfriga funktionärer omvaldes äfven.

Älfsborgsförbundets årsmöte. Söndagen den 11 februari sammanträdde ombud för Älfsborgsförbundets af L. K. P. R. lokalföreningar till årsmöte i Vänersborgs stadshotell. I mötet deltog representanter för Färgelanda, Trollhättans, Ulricehamns, Vänersborgs och Öxnereds lokalföreningar.

Till arbetsutskott omvaldes fröken Signe Wolter, ordförande, och fröken Ingrid Bergius, sekreterare, samt nyvaldes fröken Ruth Bergius, kassaförvaltare. Dessutom valdes till suppleanter fröken Ida Larsson och fru Elin Andersson. Till revisorer valdes fröknarna Beda Nilsson och Selma Wennermark samt till revisorssuppleanter fröknarna Gerda Bäck och Lisa Spetsberg.

På inbjudan från F. K. P. R. i Ulricehamn beslöts att nästa årsmöte skall äga rum i denna stad.

Arbetsutskottets medlemmar redogjorde därefter för förbundets verksamhet under det gångna året. Denna hade hufvudsakligen bestått i ordnandet af sommarens agitation för Andrakammarvalen. Kvinnor hade talat på 36 valmöten i Älfsborgs län. På många af dessa hade L. K. P. R:s resolution antagits, och valmännen hade öfverallt visat förståelse och sympati för kvinnornas sak.

Fröken Wollter har under året bildat en F. K. P. R. i Mellerud. Föreningen har anslutit sig till Älfsborgsförbundet.

Fröken Ruth Bergius redogjorde för förbundets vandringsbibliotek. På förbundets årsmöte i Göteborg 1910

LIFRÄNTOR

fördelaktigast för damer hos

VICTORIA ZU BERLIN

Kontinentens största fifförsäkringsbolag.

Kontor: Regeringsgatan 61 - - - Stockholm.

Arbeta för Dagny

genom att gynna dess annonsörer

hade bildats en kommitté, bestående af fröknarna Ruth Bergius, Hanna Gerdtsson och Hilma Jakobsson, för att anordna ett vandringsbibliotek. Då det visat sig svårt att få kommittén samlad, kompletterades den sedermera med fröken Signe Wollter. Utlåningsvillkor ha antagits, pengar ha insamlats, och böcker ha inköpts. Nu förelåg ett bibliotek, bestående af 51 volymer, och utlåningen kunde börja.

Mötet diskuterade landstingsvalen 1912 och hvad i öfrigt kunde göras för att stödja den utlovade kungliga propositionen om politisk rösträtt och valbarhet för kvinnor på samma villkor som för män.

Efter mötets slut intogo ombuden gemensam middag, till hvilken de inbjudits af Vänersborgs F. K. P. R.

På eftermiddagen kl. 7 hölls ett talrikt besökt offentligt möte. Dr Gulli Petrini redogjorde i ett med lifligt bifall mottaget föredrag för den kvinnliga rösträttsfrågans nuvarande läge och gisslade skarpt högerns ställning till denna sak. Hon kritiserade i det följande den gällande äktenskapslagstiftningen, bristen på kvinnlig sakkunskap för detta ärendes behandling i den nya lagberedningen, Lindmanska regeringens underlåtenhet att taga hänsyn till 1907 års riksdagsskrifvelse angående ogifta mödrar, löne- regleringskommitténs betänkande angående kvinnors tillträde till statstjänster och lagen om kvinnors uteslutande från industriellt nattarbete och påvisade, att kvinnorna i dessa fall varit hindrade att göra sin mening och sina kraf gällande.

Fröken Wollter framhöll därefter vikten af att alla kvinnor samlade sig till den sista och svåraste striden, som nu förestår.

Visby F. K. P. R. hade den 12 febr. anordnat ett offentligt diskussionsmöte å Högre allmänna läroverkets högtidssal öfver ämnet: Skola och hem. Inledningsföredrag hölls af doktorinnan Sigrd Herlitz, som framhöll, att ett samarbete mellan skolan och hemmet vore önskligt i högre grad än hvad nu är fallet, och påvisade hvad som brister från såväl skolans som hemmets sida därvidlag samt föreslog en del åtgärder för ett samarbete för det gemensamma målet: barnens trygghet och utveckling. Diskussionen blef liflig, och i densamma deltog såväl föräldrar som lärarinnor och lärare vid skolorna. Af densamma framgick, att man vore för ett kraftigare samarbete, på samma gång som det från lärarnas sida framhölls, att skolan gjort och gör kraftiga försök i den riktningen. Åhörarna lyssnade intresserade till hvad som sades. Att frågan väckte intresse visar sig däraf, att i pressen framställts en önskan att F. K. P. R. måtte upptaga den till en ny diskussion.

Kristianstads F. K. P. R. hade fredagen den 23 februari en afskedsfest för fru Ella Billing, som sedan föreningen bildades varit en af dess ledande och lifvande andar. Utom sin ställning som centralstyrelseledamot för Kristianstadsföreningen och sin outtröttliga verksamhet som resetalare har hon sedan Skåneförbundet af F. K. P. R. bildades varit dess nitiska och intresserade ordförande. — Fru Billing flyttar nu till Stockholm, och af föreningens medlemmar hade ett 60-tal samlats för att säga henne farväl. Salen var festligt blomprydd och samkvämet inleddes af föreningens ordförande, fröken Möller, som hälsade hedersgästen välkommen och i varma ord tackade för allt hvad hon verkat som föredöme och i arbetet inom föreningen. Därefter lästes Ossian Nilssons "Kvinnornas lösen" och några af versarna sjöngos af en kör. Så följde den nya centralstyrelsemedlemmens, fröken E. Nilssons, redogörelse från Stockholmsmötet, och därefter solosång. Till sist uppläste Sigrd

Leijonhufvuds ståtliga kongresskantat, och så kom en festlig supé, hvarvid tal på vers och prosa höllos för hedersgästen. Fru Billing svarade med att förklara att rösträttsarbetet är sin egen uppmuntran och belöning — det har en förmåga som intet annat arbete att vidga hjärtat och ge verklig arbetsglädje. Hon ville vädja till alla som arbeta för detta mål att enas om det måttet: Frihet i det lilla, enighet i det stora, kärlek i allt. — Festen slöts sent efter ännu mera musik och i den hjärtligaste stämning med afsjungandet af "Du gamla, du fria" och ett höjdt leve för fosterlandet.

Vid inom Sveriges Folkskoleläraryrkesförbund nyligen förrättadt val till centralstyrelse omvaldes de i tur afgående, fr. Anna Ljungberg, Stockholm, och fru Lina Gren-Nilsson, Malmö.

Till centralstyrelsesuppleanter omvaldes fr. Naëmi Udenberg, Malmö, och fr. Elin Lundewall, Falun.

Till revisorer valdes fr. Torborg Bäckström och fr. Cecilia Francke, båda i Stockholm.

Till revisorssuppleanter fr. Thorhild Malmberg och fr. Hilda Strandberg, båda i Stockholm.

Centralstyrelsen består af fr. Anna Ljungberg (ordf.), fr. Rosalie Lindgren (sekr.), och fr. Gerda Nystedt (kassa-förvaltare), alla i Stockholm, samt fr. Stina Hellgren och fru Lina Gren-Nilsson i Malmö. De tre förstnämnda utgöra S. F:s verkställande utskott.

Genom ändrade stadgar kommer centralstyrelsen från och med 1912 att bestå af 7 medlemmar, hvarför ytterligare inval af 2 medlemmar kommer att företagas.

Moderata Kvinnoförbundet hade måndagen den 4:de mars årsmöte i K. F. U. K:s stora hörsal.

Skriftställaren herr Gust. A. Aldén höll föredrag om Rösträtt och röstplikt, särskildt med anslutning till de stundande stadsfullmäktigevalen. Det intressanta och väl framförda föredraget mottogs med lifliga applåder. Efter dess slut sjöng fröken Blanche Holmgren Heidenstams "Sverige".

Mötet var talrikt besökt. Moderata kvinnoförbundets medlemmar tyckas ha lifligt intresse för sina möten. Medlemsantalet är också i stadig tillväxt.

En ny lokalförening af Röda korsets kvinnoförening, den 71:sta, bildades den 21 februari på Lidingön. På initiativ af fru Helen Berg på Hersbyholm hölls därstädes ett föredrag om Röda Korset för ett antal för saken intresserade damer, som alla ingingo i den nya lokalföreningen. Interimstyrelse valdes, som fick i uppdrag att utarbete stadgar och uppgöra arbetsplan. Arbetet kommer att omedelbart taga sin början. Interimstyrelsen består af fruarna M. Stendahl, Siri Carleson, M. Raquette och Ida Sjögren samt fröken Greta Berg med fruarna Lundström, Ramsay och Gilljam som suppleanter. Ett trettiotal medlemmar äro redan tecknade.

Fredrika-Bremer-Förbundskretsen Lund med omnejd. Till rättande af en uppgift i senaste numret af Dagny angående valda funktionärer i Lund-kretsens styrelse få vi påpeka att fröken Hanna Möller, ej fru Holmström-Ingers, valdes till vice ordförande. Fröken Möller är tillika mötesvärdinna.

Sprid DAGNY!

Frågor och svar.

Hvar kan man prenumerera på Dagny?

I landets alla postanstalter och boklädor kan man beställa huru många ex. som helst.

Skall man alltid prenumerera å dessa ställen?

Ja, ifall man önskar endast 1, 2, 3 eller 4 ex. skall man alltid göra det.

Hvad kostar Dagny i postanstalter och boklädor?

Dagnys postprenumerations- och boklädspris är kr. 4:50 för $\frac{1}{4}$, 2:50 för $\frac{1}{2}$, och 1:25 för $\frac{1}{4}$ år.

Hvilka villkor erhålla prenumerantensamlare å Dagny?

Den, som samlar minst 5 prenumeranter, erhåller en provision af kr. 1:— för hvarje helårs-, 50 öre för hvarje halfårs- och 20 öre för hvarje kvartalsprenumerant.

Huru skall man förfara för denna provisions erhållande?

Sedan man samlat *minst* 5 prenumeranter, går man tillväga på ett af följande sätt:

- 1) **Antingen:** Genom insändandet af prenumerationsafgiften med afdrag af provisionen beställer man det behöfliga antalet ex. (hur många som helst, men *alltid minst 5*) direkt från Dagnys exp., Stockholm, som under samlarens adress i ett och samma paket sänder *alla* beställda ex. Samlaren har då att ombesörja utdelningen till de samlade prenumeranterna.
- 2) **Eller:** Man prenumererar å närmaste postkontor (*ej* annorstädes) för de samlade prenumeranterna, detta under hvars och ens adress, begär kvitto å samtliga erlagda afgifter, tillställer oss detta kvitto, då vi omgående pr postanvisning sända samlaren den stadgade provisionen.

Hvar, och till hvilket pris kan man nummervis lösa Dagny?

Dagny?

I Stockholms tidningskontor och cigarraffärer samt hos Dagnys kommissionärer i landsorten. Pris 10 öre pr nummer.

Alla skrivelser rörande expeditionen adresseras:

**DAGNYS EXPEDITION,
STOCKHOLM.**

PLATSSÖKANDE.

(Platssökande få sina annonser införda i Dagny för halftva priset eller $7\frac{1}{2}$ öre pr mm.)

18-årig flicka,

genomgått 8-klassigt läroverk med enkel hushållskurs, önskar plats söderut som husmoders hjälp och sällskap där jungfru finnes. Villig läsa med mindre barn samt undervisa nybörjare i fiolspelning. Svar till »Hurtig Norrländska», p. r. Sundsvall.

Bankplats.

Ung dam, som genomgått högre handelsinstitut och därefter under flera år varit anställd å bank med hufvudsakligen bokföringsarbete, söker plats i bank, helst i Stockholm. Svar, märkt »S. & R.», torde insändas till Nordiska Annonssbyrån, Göteborg.

Ung Dam

som under flera år vistats utrikes och fullt behärskar franska, engelska och tyska språken söker anställning i bank eller å större kontor. Sökanden har snabb uppfattning, god praktik i korrespondens och maskinskrifning samt äfven kunskaper i stenografi. Svar torde benäget adresseras »Capable», Allm. Tidningsk., Gust. Ad. torg., Stockholm.

Ung flicka

af god familj önskar plats i bättre hem. Husmodern som hjälp och sällskap. Kunnig i hushållsgöromål och sömnad. Musikalisk. Tacksam för svar märkt »Våren 1912!», Hultsfred, f. v. b.

ANNONSERA I DAGNY.

Husföreståndarinne- plats

önskas af därtill fullt kompetent, arbetsam och duglig flicka, i april. Goda rek. Svar till »Pålitlig», Nyköping p. r.

Värdinneplats

önskas snarast möjligt i Stockholm eller dess närhet af bildad, musikalisk, yngre änkfru. Svar till »Kompetent», Allm. Tidningskontoret, Uppsala.

Småskolelärarinna

undervisningsvan, musikalisk, något kunnig i sömnad, 27 år, söker plats i godt hem, dels att läsa med barn, dels att hjälpa till med husliga bestyr. Enkel och barnkär. Goda betyg. Svar till »Plikttrogen», Arvika p. r.

Ung flicka

önskar komma i fint och trefligt hem för att lära hushåll. Svar med prisuppgift till »Familjemedlem», Varbergspostens kontor, Varberg.

Ung, elementar- bildad flicka,

kunnig i matlagning, bakning och handarbeten, söker plats i treflig familj. Svar till »15 mars», Kristinehamn p. r.

Husföre- ståndarinna

med mångårig erfarenhet från gerdiget hem, som nu upplösts på grund af dödsfall, söker ny verksamhet. Bästa referenser. Benäget svar till »Verksamhet» under adress S. Gumælii Annonssbyrå, Stockholm, f. v. b.

Arbetsam, ordentlig och skötsam flicka

med kontorsvana, fullt förtrogen med arbete å Advokatbyrå som ock å Landtmäterikontor, kunnig i kartritning samt maskinskrifning, önskar ombyte af plats. God och snabb handstil. Bästa ref. samt fina betyg. Svar till »Arbetsam 1912», p. r. Sundsvall.

Ung. bättre flicka,

fullt kunnig i enklare och finare matlagning, jämte allt som hör till ett hems skötande, önskar plats såsom hushållsfröken eller ock att förestå hem, där husmoder saknas. Goda betyg och referenser. Adr. Waldner, Frändefors.

Ung bildad, infödd tyska

söker plats som sällskap och hjälp i hemmet, helst på landet. Svar märkt »Tyska», insändes till tidningskontoret, Karlavägen 6, Sthlm.

Ung engelska

önskar komma till fin familj i Sverige, där hon kan läsa engelska med barn eller vara som sällskap. Svar under adress Kathleen Tennison, Dannebacken, Trollhättan.

Plats såsom värdinna

eller att förestå hushåll — gärna i Stockholm eller dess närhet — önskas af därtill kompetent person, som kan förete goda betyg från förut innehafda platser. Svar till »27 år», Gäfle, p. r.

22-årig landtbrukaredotter,

van vid i ett hem förekommande sysslor, äfven något matlagning, önskar komma i bildad familj, helst på landet, som husmoders hjälp. Svar till »Villig», Fjögesta, p. r.

Bättre flicka,

frisk och glad, van att sköta landt-hushåll på egen hand, kunnig i enkel och finare matlagning, önskar plats som husföreståndarinna helst på större landtgård i mellersta Sverige. Tacksam för svar märkt »26 år», poste restante, Landskrona.

18-årig, bättre flicka

önskar mot någon afgift pr månad plats på större landtgård, prästgård eller dyligt ått under erfaren husmoders ledning hjälpa till med inom hemmet förekommande göromål. Tacksam för svar med pris uppgift till »Smäländska», Fliseryd p. r.

LEDIGA PLATSER.**Föreståndarinnebefattningen**

vid Landskrona Elementarläroverk för flickor är ledig att tillträdas inst. hösttermin. Högre kompetens erforderlig. Lagstadgad lön jämte pensionsbidrag och sjukhjälp.

Ansökningar, åtföljda af vederbörliga betyg, torde ingifvas före den 15 mars till styrelsens ordförande Rådman G. Thestrup, som i öfrigt meddelar vidare upplysningar. Landskrona den 16 febr. 1912.

STYRELSEN.

(S. D. S. 7802)

Lärarinneplats

i svenska och tyska

är ledig vid *Västerås högre elementarläroverk för flickor* att tillträda 1 juli.

Kompetens: den högre.

Lön: 1,500 kr. i första lönegraden; bidrag pensions- och sjuk-kasseafgr. Ansökan jämte läkarebetyg insändes till rektor Th. af Billbergh, Västerås, före 21 mars.

Vid Kristinehamns Elementarläroverk för flickor

äro två ordinarie ämneslärarinnebefattningar till ansökan lediga:

en i svenska och historia (företadesvis på högsta stadiet);
en i geografi, svenska, historia och någon klass i franska.

Lagstadgad lön, pensionsbidrag och sjukhjälp. Ansökningar jämte läkarebetyg insändes till Styrelsen före den 20 mars.

Bildad engelsk barnfröken

får plats på herrgård på landet. Lön 20 kr. pr mån. Svar till »Godt uttal» under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm, f. v. b.

Lärarinneplats

i kvinnlig slöjd

är till ansökan ledig vid Ölands folkhögskolas inst. kvinnl. sommarkurs, som pågår 1 maj till första dagarna i sept. Undervisningsskyldighet uti linnesömnad, konstväfning, mönsterritning, hälsolära svenska och sånglekar. Lön 500 kr. och fri bostad. Ansökan ställd till skolans styrelse, insändes före den 15 inst. mars till direktör G. R. Beronius, (adr. Ölands-Skogsby) som också lämnar närmare underrättelser.

Examinerad Sjuksköterska.

Garpenbergs Kommun, belägen i en naturskön trakt af Södra Dalarna, kommer i förening med tre inom socknen belägna industri-bolag att anställa en examinerad sjuksköterska. Sköterskan tillsättes med sex (6) månaders ömsesidigt förbehållen rätt till uppsägning. Lönen utgår med Sex hundra (600:—) kronor kontant per år jämte fri bostad i eget hus bestående af två rum och kök, hvaraf det ena rummet nödortfittigt möbleradt, samt ett rum med spis afsett för matlagningen, goda vindsutrymmen, nödiga uthus samt fri vedbrand sågad och huggen. Rikstelefon i bostaden. Tillfälle till åtminstone en måltid med god lagad mat finnes att få på c:a 1 km. afstånd från bostaden till ett pris af 65 öre per måltid. Vid rådfrågningar i bostaden är afgiften bestämd till 25 öre för enstaka gång och 10 öre vid flera besök för samma sjukdom. Dagtraktamentet utgår för hel dag med 50 öre och för vakt-natt med 75 öre. Vid kortare besök i hemmen utgår afgiften med 25 öre per gång. Göres besök på längre afstånd än 2 km. från bostaden skall sköterskan ha fri skjuts. Vid olycksfall i arbete bland bolagens arbetare skall sköterskan afgiftsfritt sköta dessa. Sjuksköterskan åtnjuter årligen 3 veckors semester. Platsen tillträdades fortast möjligt efter öfverenskommelse. Ansökningar åtföljda af betygssafskrifter och fotografi skola insändas före 15 mars till Garpenbergs sockens kommunalnämnd, adr. Dala-Finnhyttan.

Vid Lidköpings Elementarläroverk för flickor

är från och med höstterminen 1912 lärarinnebefattning ledig. Undervisningsskyldighet huvudsakligen i matematik och geografi (äfvén på högsta stadiet). Högre kompetens erforderlig. Lagstadgad lön.

Ansökningshandlingar jämte läkarebetyg insändas till skolans styrelse före d. 15 mars.

Landtmätare

söker kvinnligt biträde för kartritning samt skrifgöromål. Uppgif referenser och löneanspråk till »Distriktslandtmätare», Källby.

Husmoders- och Skolköks-lärarinneplats

är till ansökan ledig vid Ölands folkhögskola.

Tjänstgöring under vintern 6 mån. som föreståndarinna för elevhushållet, under sommaren 4 mån. som skolkökslärarinna. Genomgående facklig utbildning och föregående praktik nödig. Önskvärdt är, att sökanden äfvén kan undervisa i unison sång. Lön 700 kr., fri möblerad bostad med värme och lyse samt under tjänstgöringstiden fri kost. Tjänstgöringen börjar nästa 25 april. Ansökan, ställd till skolans styrelse, insändes före den 15 mars till direktör G. R. Beronius, (adr.: Ölands-Skogsby) som också lämnar närmare underrättelser.

En flicka,

verkligt enkel, att undervisa 2 och 4 klass elementarkurser för flickor får genast plats. Fru Sofia Häkansson, Oregården, pr Kågeröd.

En husmodersplats

är ledig vid Kristinedals barnkoloni. Kompetens: gudsfruktan, bildning, hushållsvana, kärlek till barn. Svar med betyg och upplysningar sändes till pastor Hedberg, Tösse. Obs! Telegram.

Sjuksköterskeplatsen

vid Trollhättans fattiggård är ledig den 1 inst. april. Lön 400 kr., 30 kr. till pensionskassan, afgift för olycksfallsförsäkring samt fritt vivre. Ansökan, insändes senast den 11 mars till undertecknad. C. A. Källner, Fattigvårdsstyrelsens ordf. Adr. Trollhättan.

Brukshushåll

finnes att öfvertaga å större bruk i södra Sverige. Ansökning med fullständiga uppgifter om af sökanden förut innehafda platser, referenser, familjeförhållande och tid då tillträde snarast kan ske, torde insändas till märke »Duglig» under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm, f. v. b.

Parfymaffär söker en fullt kompetent, pålitlig **föreståndarinna.**

Svar med ref. och foto., som åter-sändes, till »Lukas», Allm. Tidningskontoret, Gust. Ad. Torg, Sthlm. (S. T. A. 289537)

Kommunsjukskötersketjänsten i Mörarps socken

ledig att tillträdas den 1 maj 1912. Lön utgår med Kr. 550:— för år, bostad och bränsle, med 1 ålders-tillägg å Kr. 50:— efter 2 års tjänst. Ansökningar till tjänsten böra, åtföljda af kompetensintyg, insändas före mars månads utgång till Kommunalnämnden, Mörarp.

Föreståndarinna,

som på egen hand kan förestå ett finare pensionat i Göteborg, fullt hemmastadd i alla där förekommande göromål, får plats den 1:sta nästa april.

Svar till »Pensionat», Alingsås, p. r.

Husföreståndarinna

önskas till ingenjörsfamilj i Luleå. Familjen består af herre och fyra flickor i åldern 6—12 år. En jungfru finnes. Svar torde lämnas till Tandläkare Jungner, Linnegat. 3, Sthlm.

Stenograf

och maskinskrifverska, skicklig och fullt kompetent i tysk och engelsk korrespondens, får förmånlig anställning hos A.-Bol. Ahlsell & Ahrens, Mästersamuelsgatan 32, Stockholm, nu genast eller till 1 juni. Anmälan 10—12.

Kvinnlig stenograf och maskinskrifverska

(Remington), infödd tyska med god skolunderbyggnad och som genom lång vistelse i landet behärskar svenska språket, sökes omgående. Skriftliga ansökningar endast af väl kvalificerade personer med uppgift om ålder och lönepretentioner samt bifogande af betygssafskrifter jämte fotografi torde sändas till Elektriska Aktiebolaget Siemens-Schuckert, Kaptensgatan 6, Stockholm.

GYNNA ALLTID DAGNYS

ANNONSÖRER!

Sprid Veckotidningen DAGNY!

Deposition
Kapitalräkning } **4½ %**

Sparkasse-
räkning } **4 %**

KÖPMANNABANKEN,
Arsenalsgatan 9,
Södermalmstorg 8,
Sturegatan 32,
STOCKHOLM.
Aktiekapital 3,000,000 kr.

Sprid Dagny!

Wiréns öfverfeta **LANOLINTVÅL** fina världens favorittvål!

Erhålles i hvarje välförsedd parfymhandel samt direkt från
A. G. Wiréns Tvål- och parfymfabrik. (Grundad 1860.) *Kgl. Hoflev.*
21 Lilla Vattugatan 2! - - - Stockholm.

Lektioner i Linnesömnad

(äfvén blusar, barnkläder m. m.)
Praktisk metod, utan träckling.
Hvarje elev disponerar en symaskin.
KARIN EGNÉR, Stockholm.
Sibylleg. 36. R. T. 35 30. A. T. 21004.
EVA EGNÉR, Malmö.
Fersens väg 2. Tel. 4490, ev. 4083.

DAMER med säljareförmåga

kunna göra sig god inkomst genom upptagande af order å en för hemmet oundgänglig artikel. Ansökan jämte referenser torde insändas under märke »God förtjänst», Nordiska Annonsbyrån, Göteborg.

(Nord. A. B. 51781.)

Kvinnliga Juridiska Byrån, Wallingatan 12.

Kontorstid ½, 10—4. Utför alla slags juridiska uppdrag. A. T. 18336

Kvinnliga arbetsområden.

Utbildningskurser m. m.
Muntliga och skriftliga
upplysningar genom
**Fredrika-Bremer-
Förbundets Byrå,**
54 Drottninggatan.

Prenumerera på **DAGNY!**

Husmodersskolan Hemmet

Grundlig o. praktisk undervisning i hvad som tillhör ett hems skötande
Bästa referenser.
ANNA GYLLENSPETZ.
född v. Holten.
Drottningg. 67, Sthlm. Rikst. 13334.
Beställningar emottages på såväl varma som kalla rätter, bakverk, konfekt m. m.

Högre Lärarinneseminariet

vid
Stiftelsen Kjellbergsska Flickskolan
omfattar 3 ettåriga afdelningar. De två senare åren ägnas åt specialstudier. Afgångsbetyg från seminariet medför »högre lärarinnekompetens».

För inträde i afdelning I fordras fullständigt afgångsbetyg från 8-klassig flickskola.

Afsökningar åtföljda af betygsafskrifter, frejde- och läkarebetyg torde före den 8 juni insändas till seminariets föreståndarinna, Södra Vägen 23, Göteborg. Prospekt på begäran.

Göteborg i Februari.
(Nord. A.-B. 51706) *Styrelsen.*

Göteborgs Kvinnliga Folkskoleseminarium (vid Sigrid Rudebecks Skola) tre-årigt, anordnar nästa höst äfvén särskild **studentafdelning**. Närmare upplysning genom föreståndarinnan. *Styrelsen.*
(Nord. A.-B. 51847).

ASTRID AHLSTRÖM & Co.

MODEAFFÄR

18 Smålandsgatan 18, Stockholm.
(Vid Norrmalmstorg)
Rekommenderas.

Fredrika-Bremer-Förbundet: Drottninggatan 54.

Rikstel. 27 62. Förbundets byrå öppen 11—4. Allm. tel. 48 16.
Fredrika-Bremer-Förbundets Sjuksköterskebyrå: Tunnelgat. 25.
Rikstel. 68 98. Allm. tel. 82 11.

Innehållsförteckning.

Dagens nummer innehåller:

- En tysk kvinnokongress. Af *Maria Cederschiöld* Stadsfullmäktigevalen i Stockholm.
- Från världens rösträttsfält. Af *Ellen Wester.*
- Riksdagen.
- Från utlandet.
- Ina Almén 1905—1911. Af *Ellen Kleman.*
- Käthe Schirmachers uppörelse. Af *Klara Johanson.*
- Ragnar Sturzen-Becker: Oscar Patrick Sturzen-Becker. Rec. af *Lydia Wahlström.*
- Notiser.
- Från allmänheten.
- Föreningsmeddelanden.

Special-Soja.

Yppersta sås, till soppor, kött, vildt, fisk, m. m.

Tillverkad efter japansk metod

Kontr.: Prof. Lagerheim. Försäljes hos Herr Speceri- och Viktualiehandlande.

A.-B. Th. Winborg & Co., Stockholm.

Kungl. Hofleverantör

Guldmedalj för utmärkt god Soja, Ättika, Senap och Såser, samt som uppmuntran för framgångsrik täflan med utlandet.

OBS.! Fredrika OBS.!

Bremer-Förbundets

Platsförmedling

Adr. Drottninggatan 54,

Allm. tel. 48 16. Rikst. 27 62.

Å Fredrika Bremer-Förbundet finnas anmälda lektionsgivare, in- och utländska, hushållsbiträden af olika slag, barnfröknar, kontorsbiträden, gymnaster m. m.

Mottagningstid kl. 12—4.

Prenumerering på Dagny sker å närmaste postanstalt eller bokhandel.